

Rosszul sikerült tölgymakk-vetés.

Irta: B o d o r Gy u l a, m. k. erdész.

Az erdőtenyésztőnek egyik legnagyobb öröme az, a melyet erdősitéseinek jó sikere okoz. Az eredmény azonban nagy mértékben függ az időjárástól, úgy, hogy azzal mindenesetre számolni kell, mielőtt munkához fognánk, úgy általánosságban, mint minden egyes esetben, mert csak így védekezhetünk annak esetleg kedvezőtlen befolyása ellen s így biztosíthatjuk csak jó előre a jó eredményt.

Ma legértékesebb fanemünk a tölgy, az a fanem, melyet ennél fogva eredeti termőhelyére, vagyis oda, honnan a régiebb idők óta folytatott előre nem látó vagy korlátozatlan használatok folytán teljesen kiszorult, vagy ahol alárendelt fanemmé lett, visszatelepíteni indokolt törekvésünk mindenütt.

Évenként nagy összegek adatnak ki a tölgy tenyésztésére, illetve megtelepítésére: s ha e kiadott költségekkel szemben bármi okból eredménytelen marad az erdősités, ez nemcsak erdőgazdasági, de egyszersmind nemzetgazdasági szempontból is tetemes veszteséggel jár.

Ennél fogva a tapasztalatok az erdősités terén megbecsülhetlenek, s azok közzétételével még abban az esetben is kétségtelenül hasznára lehetünk az ügynek, ha különben balsikerről volna is szó.

Ez bátorít arra, hogy e helyen egy ilyen rosszul sikerült erdősitésről elmondjam tapasztalatomat.

Kerületemben az 1890. év ősze gyönyörű makktermést hozott. Nemesak érett fák, de még alig 15—20 éves fácskák galya is csak úgy csüngött a makk súlya alatt.

Már előre elgondoltam, mily sokat fogok vetni, s milyen szép lesz az, ha kikel?

Október 20-án a makk java is hullani kezdett, gyűj-

tése munkába lett véve. Ugyanakkor esős napok állottak be. A makk (*Qu sesilifl.*) nagy része felpattanva esett le, s csírázásnak indult már a nedves lomb között; tavaszig való eltartásáról le kellett mondanom.

A bő termés s az olesó napszám (25—35 kr) felhasználásával az őszi vetéshez teljes erővel hozzáfogtam, úgy, hogy november 8-ig az egész munka befejezést nyert. A vetés csak megporhanyitott, de ki nem mélyített fészkekbe történt s a többnyire csekély lejtű (0—8°) agyagos, de jó televényü mély talajon szép reményekre jogositott, mert a szedést nyomban követte az ültetés, s csak egészséges, érett törzsek alól szedett és válogatott makkot volt szabad használni, a munka pedig gondosan ellenőrizve volt.

Az őszi november 22-ig felette esős volt, úgy, hogy a fölösleges vizet a föld a lankásabb helyeken beinni nem bírta. November 25-től december végéig erős fagyok következtek, többnyire hótakaró nélkül. Kiváncsian, de aggodva vártam a tavaszt.

A földbe jutott magvakat csak május első napjai élesztették fel és csalták elő, s ekkor sajnosan kellett látnom, hogy a bevetett terület hajlásain, lankás helyein, szóval a viznek gyorsabb lefolyást nem engedő helyeken a fészkek üresek. A lejtőkön, emelkedett részeken, s általában ott, hol a talajnak felesleges nedvessége gyorsabban elszívódhatott vagy elpárologhatott, a makk gyönyörűen kelt. Ugyanezt tapasztaltam tölgyes csemetekertemben az ágyásokban. Itt is a hajlások, mélyebb részek, hol a viz kissé huzamosabban állt, üresen maradtak, a makk elromlott.

Vetésem tehát csak foltonkint sikerült. Kedvezőbb fekvésnél 60—70%-ig, mélyebb helyeken 3—8%-ig.

E gyenge eredmény sajnosan esett; de a természet utmutatását láttam benne arra, hogy jövőre, ha nedves őszi

re van kilátás, a legcsekélyebb hajlásokon vagy mélyedésekben is dombos vetést alkalmaznak, mely a gyomok ellen is óvszer, a vízlevezető árkokat pedig vagy előre elkészíttessék, vagy esők után a természetes lefolyásnak rögtön gyámolítására siessék.

Megeshetik, hogy egerek, pajodok, nagyobb kedvvel fogják felkeresni e dombokat, de azok a sikert nem kockáztatják oly mértékben, mint a tulságos nedvtartalom. Vetésem között ugyanis sok fészekben találtam egérlyukakat s pajod meneteket, de azért emelkedett helyen 1—2 csemete mégis kikelt belőlök. Természetesen vetéskor nem sajnáltam a makkot, s ha az egér stb. evett is belőle, a terjedelmes fészekben szétszórva elrakott makkból a kikelésre egy-két szem megmaradt.

Hogy a fagy víz nélkül szintén nem végzetes, azt is merem állítani, mert tavasszal száraz fészkekben egyes magvakat majdnem a föld színén láttam csirázásnak indulni, s épen ezek voltak az elsők, habár december hava, mint említém is, száraz fagyban ugyancsak bővelkedett.

Nem szabad tehát elhanyagolni a kellő elővigyázatosságot soha, s vetés előtt figyelemmel kell lennünk a netán bekövetkezhető nedves ősze, megfigyelve a beültetendő terület domborulati viszonyait arra való tekintettel, vajjon képes-e ott minden felesleges csapadék mindenütt gyorsan lefolyni. Gondoskodjunk, ha szükségesnek látszik, már vetéskor a vízlevezető árkokról; az őszi esőzések alatt pedig gyakran járjuk be vetésünket, s ha kell, segítsük elő a vízlefolást.

Végül pedig: eltekintve a vizenyős, vagy vizenyősségre hajlandó területektől, általánosságban se kicsinyeljük a dombos vetési mód előnyeit gyomos talajon, hegyoldali hajlásokon, csekély lejtű dombokon vagy síkságon, hol az esővíz

meggyülni és főleg agyag talajon hosszasabban vesztegelni szokott. Mert ha felvidéki szaktársaink ezzel fenyő magvaknál szép eredményeket értek el, bizonyára az alvidéki tölgy makkja is szépen megkedveli azt; s a munka esakély többlete a nagyobb siker örömevel lesz ellensúlyozva, ha ugyan körültekintésünk máskülönben sem hagyott kívánnivalót maga után.

Lapszemle.

(A—ó.) **Erdőgazdaság és fakereskedelem Görögországban.** A Majna melletti Frankfurtban megjelenő „Allgemeine Forst- und Jagd-Zeitung“ című szaklap idei június havi füzetében egy levelet közöl, mely világos képet nyújt a nevezett ország erdőgazdasági viszonyairól.

„A ki beutazta Görögországot“ — szól a levél — „ama szomorú benyomás emlékét viszi magával, melyet a kopár hegyek és sikságok nyújtanak; alig hinné el az utas, hogy a hol jár, a görög félszigeten, valaha egy végben mintegy három millió ha erdő terült el. Még csak 50 évvel ez előtt is gazdag volt erdőben ez a föld, a terjedelmes állabok azonban Afrikában ma már a régi állomány-nak csak úgy kilenczed részére olvadtak le, néhány hegységbe s fensikra szorítkozva. Az erdőségekben való szegénységnek következménye most ama nagy szükség a vízben s azok a megváltozott éghajlati viszonyok, melyeket az ország elszenvadni kénytelen. Így például Hymetto és Parnass hatalmas hegyvidéke nem képes el látni elegendő vízzel Athent, úgy hogy a kormányzóság kénytelen volt Stymphalis tavának vizét vezetni le, hogy az athenebelieken segítve legyen.

Az éghajlat dolgában is megboszulja magát az erdők hiánya, amennyiben nyáron át a lég kiszáradása következtében a forróság mindent megrontó aszályossággá fokozódik, s hozzá még ilyenkor az eső vagy csak a harmat is igen ritka. A magas hőség azonnal beáll, mihelyt a napéjgyeni esőzés megindul; ott, hol már erdők nincsenek, ezek az esők is inkább csak rövid ideig tartó záporok gyanánt jelentkeznek. Hogy az erdők állománya annyira alászállott, amiatt a lakósságnak sajnálatra méltó rövidlátását kell okozni, melylyel ez az előbb fával benőtt területeket lassanként kopárna vágta-égette, s amely rövidlátással szemben eddigelé a kormányzóság mi eredményt sem mutatott fel. Kétségtelenül első sorban